

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Podhrázkého a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., v právní věci **žalobkyně J. V.**, bytem x, zastoupené JUDr. Zdeňkem Blažkem, advokátem se sídlem Vodičkova 41, Praha 1, proti **žalovanému Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2014, č. j. 19181/14/5000-14505-711417,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Středočeský kraj (dále též „finanční úřad“) ze dne 30. 1. 2014, č. j. 535269/14/2101-24400-200870. Finanční úřad tímto rozhodnutím, jehož zrušení se žaloba taktéž domáhá, vyměřil žalobkyni úrok z posečkání v celkové výši 19.629 Kč za dobu posečkání povoleného rozhodnutím finančního úřadu ze dne 14. 12. 2011, č. j. 277234/11/057961202837, se zaplacením daně z převodu nemovitostí ve výši 69.936 Kč a příslušenství této daně ve výši 6.993 Kč.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 7. 10. 2014, č. j. 3 Af 35/2014-11, postoupil věc zdejšímu soudu jako soudu místně příslušnému.

Žalobkyně v žalobě shrnula dosavadní průběh řízení a zdůraznila, že nárok na zaplacení daně z převodu nemovitostí nevznikl, a proto nelze ani vymáhat úrok z posečkání s platbou této daně. Nikdy nedošlo k převodu vlastnictví předmětných nemovitostí, a to pro absolutní neplatnost kupní smlouvy, což dovodil Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 6. 2013, sp. zn. 27 Co 126/2013. Žalobkyně požádala o posečkání povinnosti platit daň, než bude o její žalobě na určení vlastnictví rozhodnuto a než se vyjasní, zda je dán důvod k vyměření daně. Sám žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatuje, že mu byl uvedený

rozsudek doručen. Žalobkyně jako určený nepřetržitý vlastník dané nemovitosti předpokládala, že sám správní orgán zreviduje svoje rozhodnutí o vyměření daně, to se ovšem nestalo. Dále žalobkyně upozornila na to, že byla v kontaktu s pracovníky finančního úřadu, které ji ubezpečily, že pokud spor o vlastnictví „vyhraje“, bude platební výměr zrušen. Žalobkyně se neztotožňuje se závěry žalovaného, podle něhož nepodala opravné prostředky proti vyměření daně, a uběhly tak lhůty umožňující rozhodnutí změnit. Zdůraznila, že až po 5 letech dosáhla nápravy ohledně převodu vlastnictví dané nemovitosti a až po 5 letech vyšlo najevo, že nárok na vyměření daně neexistuje. Celou věc se pokusila řešit návrhem na obnovu řízení o vyměření daně, ale tento návrh byl zamítnut. Závěrem shrnula, že výměr na daň je neplatný, protože nárok na daň nikdy nevznikl. Finanční úřad měl sám tento výměr zrušit, jakmile se dozvěděl, že důvod k vyměření daně nikdy nenastal, přičemž odložena byla povinnost platit neexistující daň a úrok je vyměřen z daně, která neexistuje.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Shrnl dosavadní průběh řízení a připomněl, že platební výměr ani rozhodnutí o posečkání daně neshledal nicotnými a řízení zahájené v dané věci návrhem na obnovu řízení zastavil. Zdůraznil, že daný výměr byl vydán v souladu se zákonem, přičemž povinnost hradit úrok z posečkání vzniká daňovému subjektu ze zákona a platební výměr pouze deklaruje jeho výši. Platební výměr na úrok z posečkání nemá konstitutivní charakter, tedy nezakládá daňovému subjektu žádná práva a povinnosti. O skutečnosti, že za dobu povoleného posečkání vzniká povinnost uhradit úrok z posečkané částky, byla žalobkyně poučena v rozhodnutích o posečkání. Proti těmto rozhodnutím žádné opravné ani dozorčí prostředky nevyužila. Žalovaný současně navrhl, aby mu soud s ohledem na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/13 přiznal náhradu nákladů řízení.

V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně setrvala na podané žalobě. Uvedla, že postup žalovaného je ryze formalistický a neodpovídá skutečnosti. Pokud žalobkyně oznámila finančnímu úřadu, že nikdy nedošlo k převodu vlastnictví, pak učinila vše, co se po ní dá žádat k tomu, aby byly platební výměry zrušeny. Finanční úřad tyto skutečnosti akceptoval, vyslovil nicotnost daného výměru i následných rozhodnutí, podle žalovaného však o nicotný akt nejde. Žalobkyně zdůraznila, že kvůli vleklému soudnímu sporu nemohla sdělit rozhodné skutečnosti dříve a učinila tak neprodleně po pravomocném rozhodnutí soudu. V uvedených okolnostech současně spatřuje přílišnou tvrdost aplikovanou vůči ní a nedůvodné obohacování státu na úkor občana.

Ze správního spisu soud ověřil, že tehdejší správce daně (Finanční úřad v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi) žalobkyni dne 26. 6. 2007 vyzval k podání daňového přiznání v návaznosti na smlouvu ze dne 4. 1. 2006 o převodu nemovitostí zapsaných na LV x, pro obec a k. ú. Lázně T., kterou žalobkyně uzavřela jako prodávající. Uvedený správce daně pak platebním výměrem ze dne 10. 4. 2008, č. j. 75495/08/057961/2837, vyměřil žalobkyni daň z převodu nemovitostí s příslušenstvím v celkové výši 76.929 Kč. Následně na základě navazujících žádostí žalobkyně správce daně opakovaně vydával rozhodnutí o povolení posečkání této daně a příslušenství. Poslední z těchto rozhodnutí ze dne 14. 12. 2011, č. j. 277234/11/057961202837, stanovilo lhůtu k posečkání nejdéle do 31. 12. 2012. Jak dále ze správního spisu plyne, žalobkyně žalobou ze dne 26. 3. 2008 zahájila u Okresního soudu Praha-východ řízení, jehož předmětem bylo určení vlastnického práva k uvedeným nemovitostem. Dne 26. 8. 2013 byl pak finančnímu úřadu doručen pravomocný rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2013, č. j. 27 Co 126/2013-253, podle něhož je žalobkyně výlučným vlastníkem předmětných nemovitostí, a to z důvodu absolutní neplatnosti kupní smlouvy. V návaznosti na to finanční úřad navrhl nařízení obnovy řízení ve věci vyměření daně z převodu nemovitostí a podal též žalovanému podnět na prohlášení

nicotnosti platebního výměru a navazujících rozhodnutí o posečkání daně a příslušenství v dané věci. Návrh na obnovu řízení podala též žalobkyně. Žalovaný vyrozuměním ze dne 8. 1. 2014 podnět na prohlášení nicotnosti uvedených rozhodnutí odložil. Rozhodnutím ze dne 25. 9. 2014, č. j. 25547/14/5000-14401-700796, pak zastavil řízení o návrhu na obnovu řízení o vyměření daně.

V návaznosti na to vydal finanční úřad dne 30. 1. 2014 rozhodnutí č. j. 534338/14/2101-24400-200870, podle něhož rozhodnutí o posečkání ze dne 14. 12. 2011, č. j. 277234/11/0579612028, pozbývá dnem 31. 12. 2012 účinnosti. Téhož dne (30. 1. 2014) pak vydal platební výměr č. j. 535269/14/2101-24400-200870, kterým vyměřil žalobkyni úrok z posečkání v celkové výši 19.629 Kč za dobu posečkání povoleného shora označeným rozhodnutím ze dne 14. 12. 2011. Proti tomuto platebnímu výměru podala žalobkyně odvolání, ve kterém argumentovala obdobně jako v žalobě. Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 7. 2014 (napadeným projednávanou žalobou) odvolání žalobkyně zamítl a napadené rozhodnutí finančního úřadu potvrdil. V odůvodnění tohoto rozhodnutí zdůraznil, že důvodem pro vydání platebního výměru na úrok z posečkané částky bylo povolené posečkání úhrady, o které žalobkyně sama žádala, a které nebylo prohlášeno nicotným, ani ve věci nebyla povolena obnova řízení. Napadený platební výměr má podle žalovaného všechny náležitosti, přičemž o skutečnosti, že za dobu povoleného posečkání vzniká povinnost uhradit úrok z posečkané částky, byla žalobkyně poučena v rozhodnutích o povolení posečkání, proti nimž neuplatnila žádné opravné ani dozorčí prostředky.

Krajský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud rozhodoval ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný nevyslovili nesouhlas s takovým projednáním věci. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.

Podstat argumentace uplatněné žalobkyní spočívá v projednávané věci v tom, že nedošlo-li k převodu shora označených nemovitostí, nevznikla jí povinnost platit daň z převodu nemovitostí, a proto jí ani nesvědčí povinnost hradit úrok z posečkání s platbou této daně. Její argumentace se tak fakticky týká nejen rozhodnutí předpisujícího úrok z posečkání, ale též rozhodnutí o vyměření daně samotné, jakož i všech rozhodnutí o povolení posečkání daně a příslušenství.

Relevantní právní úprava týkající se institutu posečkání s placením daně je obsažena především v § 156 a 157 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Pro projednávanou věc je především podstatné, že dle § 157 daňového řádu „za dobu posečkání vzniká daňovému subjektu povinnost uhradit úrok z posečkané částky, který odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 7 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí“ (odst. 2), přičemž „o předpisu úroku z posečkané částky za dobu posečkání vydá správce daně platební výměr bezodkladně po skončení posečkání. Úrok z posečkané částky se nepředepíše, nepřesahuje-li 100 Kč“ (odst. 3).

Z výše citovaných ustanovení daňového řádu předně plyne, že základní podmínkou posečkání daně je samotné vyměření daňové povinnosti daňovému subjektu. Po dobu posečkání je pak ve smyslu § 157 odst. 2 daňového řádu povinen daňový subjekt platit úrok z posečkání, a to ve výši předepsané platebním výměrem vydaným dle § 157 odst. 3

citovaného zákona. Žalobkyně v projednávané věci samotné předepsání úroku z posečkané částky či jeho výši nezpochybňuje. Nezákonnost napadených rozhodnutí, jimiž byl úrok z posečkané částky předepsán, shledává v tom, že jí nikdy nevznikla povinnost hradit daň samotnou a v důsledku toho jí nemůže svědčit ani povinnost hradit úrok z posečkané částky takové daně.

Obdobnou situaci, jaká byla v projednávané věci nastolena žalobní argumentací, se již ve své judikatuře zabýval Nejvyšší správní soud. V rozsudku ze dne 8. 4. 2015, č. j. 6 Afs 58/2014-88, s odkazem na § 75 odst. 2 s. ř. s. zdůraznil, že byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že předmětem přezkumu zdejšího soudu v projednávané věci i Nejvyššího správního soudu v citovaném rozsudku je rozhodnutí správce daně, kterým byl žalobkyni předepsán úrok z posečkané částky. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí, která předcházela přezkoumávanému rozhodnutí, mohla být samostatně napadena žalobou, lze podrobit přezkumu pouze platební výměr na úrok z posečkané částky a nelze se zabývat zákonností rozhodnutí o vyměření samotné daně. Jak Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku výslovně dovedl, *„úrok z posečkané částky je výhodou pro daňový subjekt, kdy u posečkání dochází ke změně úroku z prodlení na úrok z posečkané částky, tento je nižší než úrok z prodlení. Výše úroku je deklarována daňovému subjektu platebním výměrem bezodkladně po skončení posečkání. Vzhledem k tomu, že došlo k pozbytí účinnosti posečkání, správce daně vydal v souladu se zákonem platební výměr na úrok z posečkané částky. Povinnost uhradit úrok vzniká přímo ze zákona ... a správce daně platebním výměrem pouze deklaroval výši úroku z posečkání. Stěžovatelka žádnou z kasačních námitek nebrojila proti stanovené výši tohoto úroku, pouze tvrdila, že mělo být zohledněno odpadnutí důvodu pro doměření daně. (...) rozhodnutí o dodatečném doměření daně ... nabylo právní moci, v návaznosti na toto rozhodnutí pak bylo povoleno i posečkání placení daně, přičemž v této fázi nemůže být přezkoumávána správnost těchto předchozích rozhodnutí. Dodatečně stanovená daň byla pravomocně vyměřenou daňovou povinností (...). Postupem správce daně nedošlo k porušení žádné ze zásad daňového řádu ani vyjmenovaných článků Ústavy a Listiny základních práv a svobod“*. Citovaný rozsudek navazuje na předchozí obdobnou judikaturu Nejvyššího správního soudu ve věci stanovení penále na daň z příjmů fyzických osob (srov. např. rozsudek ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 Afs 161/2006-93), z níž se podává, že pokud nebylo pravomocné rozhodnutí ukládající daňovému subjektu zaplatit daň předepsaným způsobem zrušeno, nelze v žalobě proti rozhodnutí o předepsání penále k této dlužné dani úspěšně namítat, že je nezákonné proto, že daňová povinnost byla stanovena neoprávněně. V rozsudku ze dne 25. 1. 2012, č. j. 1 Afs 77/2011-91, Nejvyšší správní soud ve věci vyměření penále z důvodu prodlení s placením daně výslovně uvedl, že *„žalovaný ani správní soudy nemohou u příležitosti přezkumu rozhodnutí ve věci penále zkoumat, zda vůbec byly splněny podmínky pro vyměření samotné daně, a tedy zda rozhodnutí o vyměření daně je zákonné. Rozhodnutí o vyměření daně v žádném případě není ani závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí ve věci penále(...)“*. Nejvyšší správní soud nikterak nezpochybňuje tezi stěžovatele, dle něhož by bez daně nebylo penále. Penále samozřejmě nelze předepsat, dokud nenabyl právní moci platební výměr o vyměření (či doměření) daně samotné. Stejně tak v případě, že je zrušeno rozhodnutí o vyměření daně, musí být zrušeno i rozhodnutí o předepsání penále. Skutečnost, že penále sdílí osud daně, k níž se upíná, plyne z § 58 zákona o správě dani a poplatků. To ovšem neznamená, že by se v rámci instančního či soudního přezkumu platebního výměru, jímž se sděluje předpis penále, měl příslušný správní

orgán či soud zabývat zákonností rozhodnutí o vyměření daně jako předběžnou otázkou. Jako předběžnou otázku zkoumá pouze to, zda existuje pravomocné rozhodnutí o vyměření daně.“

Shora citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu je v projednávané věci plně aplikovatelná a krajský soud neshledal důvod se od ní v dané věci odchýlit. Jak již bylo výše uvedeno, žalobkyně zde totiž nikterak nezpochybňuje výši předepsaného úroku, ale její argumentace směřuje výhradně k tomu, že jí úrok neměl být předepsán, neboť nebyly splněny podmínky pro vyměření samotné daně. Jak plyne z výše reprodukováného správního spisu, žalobkyně se v dané věci proti rozhodnutí o vyměření daně nikterak nebránila, a to přesto, že žalobu na určení vlastnictví předmětných nemovitostí podala ještě před vydáním platebního výměru na zpochybňovanou daň (platební výměr byl vydán dne 10. 4. 2008, žaloba na určení vlastnictví je datována již dnem 26. 3. 2008). Nepochybně tak již v době vydání platebního výměru byla přesvědčena, že daň je jí vyměřena neoprávněně. V tomto ohledu je nutno opětovně zdůraznit, že správní soudy nemohou překročit hranice vymezené § 75 odst. 2 s. ř. s. a přezkoumávat podkladová rozhodnutí, která mohla být předmětem samostatného soudního přezkumu. Bylo na žalobkyni domáhat se v rámci řízení, ve kterých tato rozhodnutí byla vydána, nápravy za pomoci opravných prostředků, případně podáním žaloby ve správním soudnictví proti rozhodnutí o vyměření samotné daně (resp. proti rozhodnutím o poseckání daně). Pokud žalobkyně v této souvislosti zmiňuje ubezpečení ze strany pracovníků finančního úřadu, že v případě jejího úspěchu ve sporu o určení vlastnictví nemovitosti bude platební výměr zrušen, je k tomu třeba uvést, že tato obecná a nikterak nedoložená námitka nemůže svědčit vzniku legitimního očekávání na straně žalobkyně, pro které by bylo možno napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

Pokud pak jde o zmiňovanou otázku obnovy řízení týkajícího se samotného vyměření daně, byť tato taktéž není předmětem tohoto řízení u krajského soudu, lze nad rámec výše uvedeného odůvodnění poznamenat, že i v situaci, kdy byla daň z převodu nemovitostí vyměřena na základě neplatného převodu (v důsledku absolutně neplatné smlouvy), není možnost domoci se v takovém případě obnovy řízení časově neomezená (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2015, č. j. 6 Afs 161/2014-84).

Vzhledem k tomu, že soud neshledal žádnou ze vznesených žalobních námitek důvodnou, projednávanou žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. K jeho návrhu, aby mu soud přiznal náhradu nákladů řízení ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/13 je třeba uvést, že závěry citovaného nálezu se na žalovaného jako na státní orgán nevztahují. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. června 2016

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
předseda senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová